

Гомельскі ўніверсітэт

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

№ 3 (960)

АЎТОРАК, 23 ЛЮТАГА 1999 г.

Газета заснавана ў верасні 1969 года

Выходзіць два разы ў месяц

Цана дагаворная

ОРДЭН ЗНАЙШОЎ ВОІНА ПРАЗ 54 ГАДЫ

Былы прарэктар нашага ўніверсітэта кандыдат філалагічных навук, дацэнт Дзмітрый Андрэевіч Лявончанка хутка адзначыць свой 75-гадовы юбілей. Але ён і падумаць не мог, што да гэтай даты яго — удзельніка Вялікай Айчыннай вайны, чый подзвіг адзначаны медалямі "За адвагу", "За баявыя

заслугі", "За вызваленне Вены", "За вызваленне Будапешта", многімі юбілейнымі ўзнагародамі, праз 54 гады знойдзе ордэн Чырвонай Зоркі. Яго мужны радыст быў удастоены за выкананне адказных заданняў пры вызваленні ад гітлераўцаў венгерскай сталіцы.

УРУЧАНА ПАСВЕДЧАННЕ АБ АТЭСТАЦЫІ

На працягу снежня мінулага года ў нашым ўніверсітэце, як ужо паведамлялася, працавала даволі прадстаўнічая атэстацыйная камісія са 170 шырока вядомых вучоных і вопытнейшых спецыялістаў краіны. Нагадаем, што яе ўзначальвалі галоўны інспектар інспекцыі ВДУ Дзяржаўнай інспекцыі навучальных устаноў Рэспублікі Беларусь кандыдат гістарычных навук В.В. Пупа і яго намеснік вядучы інспектар Э.Г. Шаўцоў. Пад іх кіраўніцтвам і пры іх непасрэдным удзеле выкананы і прааналізаваны велізарны аб'ём работы. Праверка ажыццяўлялася па 25 крытэрыях усіх напрамкаў дзейнасці ўніверсітэта.

Справаздачы экспертных камісій занялі мноства друкаваных старонак. Для іх апрацоўкі, абагульнення і вывадаў спатрэбіўся яшчэ цэлы месяц.

І вось ва ўніверсітэце аб'яўляецца пазачарговае пашыранае пасяджэнне Савета. На яго прыбылі ўжо ўпамянутыя В.В. Пупа і Э.Г. Шаўцоў, каб далажыць аб канчатковых выніках атэстацыі ГДУ.

Прысутныя на Савеце з увагай выслухалі выступленне В.В. Пупа, які ўсебакова ахарактарызаваў дасягненні ўніверсітэта і разам з тым указаў на некаторыя недахопы і ўпушчэнні, што былі выяўлены экспертамі і

атэстацыйнай камісіяй. Затым яе старшыня зачытаў дакументы аб атэстацыі ўніверсітэцкіх спецыяльнасцей і спецыялізацый і прынятым тэрмін аб атэстацыі ўніверсітэта на п'яцігадовы тэрмін як вышэйшай навучальнай установы ўніверсітэцкага тыпу. Ён выказаў упэўненасць, што станоўча будзе вырашана пытанне аб наданні Гомельскаму дзяржаўнаму ўніверсітэту імя Ф.Скарыны статусу вядучай вышэйшай навучальнай установы ў нацыянальнай сістэме адукацыі, якім па сутнасці ён і з'яўляецца.

Афіцыйныя дакументы і атэстацыйнае пасведчанне ўніверсітэта В.В. Пупа ва ўрачыстай абстаноўцы ўручыў першаму прарэктару, прафесару М.В. Селькіну. Міхаіл Васільевіч шчыра падзякаваў за высокую ацэнку мэтанакіраванай плённай працы матэрыяльна-тэхнічнага ўніверсітэцкага калектыву, які ў будучым зробіць усё магчымае, каб замацаваць свае пазіцыі ў сістэме дзяржаўнай вышэйшай школы.

У заключэнні стала незвычайным выступленне Э.Г. Шаўцова, які прачытаў асабістыя і вельмі цёплыя паэтычныя радкі, прысвечаныя нашаму ўніверсітэту, за што быў аддзячаны дружнымі апладысмантамі.

Б.ВАЛОДЗІН.

СЛУЖЫЛІ АДВАЖНЫЯ ХЛОПЦЫ

15-га лютага споўнілася 10 гадоў, калі савецкія воіны абмежаванага кантынгенту войск у Афганістане з задавальненнем і разам з тым са смуткам па загінуўшых і знявечаных таварышах пакінулі гэту краіну, якая таксама страшна пацярпела ад незразумелай вайны.

Юбілей незвычайны. У нашых сэрцах ён адгукваецца вялікім болем. І ўсё ж мы з павагай і пашанай адносімся да кожнага, хто смела і мужна выконваў свой інтэрнацыянальны абавязак. Такім быў і Аляксандр Васіленка. Пасля "вучэбкі" у г.Фергане ўвесь астатні тэрмін службы ён прайшоў праз Афганістан у дэсантным палку. Хлопцу не раз даводзілася глядзець смерці ў вочы, як і яго таварышу Дзмітрыю Караткевічу. Абодва яны вучыліся ў гомельскай СШ

№ 19 і лёс выпадкова звёў іх на чужбіне змагацца невядома за чые інтарэсы.

Аляксандр Васіленка (на здымку справа) пакідаў Афганістан з медалямі "За адвагу", "За баявыя заслугі", з афганскімі ўзнагародамі. Але не скажаш, што яны моцна радавалі сяржанта...

Цяпер Аляксандр працуе судовым выканаўцам абласнога гаспадарчага суда, вучыцца на пятым курсе спецыяльнасці "Правазнаўства" завочнага факультэта нашага ўніверсітэта. Яго сябар і аднапалчанін Дзмітрый Караткевіч — афіцэр пажарнай аховы. Ім абодвум будучы ўручаны медалі, устаноўлены ў Рэспубліцы Беларусь з нагоды 10-годдзя вываду савецкіх войск з Афганістана.

УЛ.ПАЎЛОВІЧ.

ПРЫМАЛІ УДЗЕЛ У ПЕРАПІСУ НАСЕЛЬНІЦТВА

Сёння ў нашай краіне завяршаецца перапіс насельніцтва, які працягваўся з 16 лютага. Атрыманыя дадзеныя поўнасцю будуць апрацаваны і апублікаваны да канца бягучага года.

У перапісу насельніцтва, што мае вялікае народнагаспадарчае значэнне, удзельнічалі 62 студэнты з усіх факультэтаў нашага ўніверсітэта і два выкладчыкі з факультэта фізічнай культуры.

Хроніка

НОВЫЯ НАЗНАЧЭННІ

Загадам па ўніверсітэту ад 8 лютага г.г. вучоным сакратаром ГДУ назначаны ЗАЛАТАРЭНКА Віктар Юр'евіч, які раней працаваў начальнікам аддзела матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння.

Начальнікам аддзела матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння назначаны ГРЫЦАЎ Леанід Барысавіч.

АБ'ЯЎЛЯЕЦЦА КОНКУРС

на лепшую навукова-даследчую работу ў ГДУ імя Ф.Скарыны.

Конкурс праводзіцца ў 3 этапы: кафедра-факультэт-конкурсная камісія.

Работы ў конкурсную камісію павінны быць прадстаўлены не пазней 31 сакавіка 1999 года.

За даведкамі звяртацца ў СНТІ НДС: 5-ы корпус, п.5-14, тэл.57-77-11.

УДАСТОЕНЫ ІМЯННЫХ СТЫПЕНДЫЙ

На падставе рашэння Савета ўніверсітэта ад 29 студзеня 1999 г. па выніках зімовай экзаменацыйнай сесіі назначаны імяныя стыпендыі:

ІМЯ АКАДЭМІКА Б.В.БОКУЦЯ

з 1 студзеня па 30 чэрвеня (фінансуецца Гомельскай абласной адміністрацыяй Сацыял-дэмакратычнай партыяй Народнай Згоды дадаткова да вучэбнай стыпендыі)

АВЕРЧАНКУ Яраславу — студэнту V курса фізічнага факультэта.

ІМЯ П.БРОЎКІ

з 1 лютага па 30 ліпеня **АФОНЧАНКА** Тацяна — студэнтцы V курса юрыдычнага факультэта.

ІМЯ Ф.СКАРЫНЫ

з 1 лютага па 30 чэрвеня **ЦЮРЫКАВУ** Міхаілу — студэнту IV курса матэматычнага факультэта спецыяльнасці "Матэматыка";

з 1 лютага па 30 ліпеня **ШЧАРБАКОВУ** Івану — студэнту IV курса эканамічнага факультэта спецыяльнасці "Бухгалтарскі ўлік, кантроль і аўдыт";

МАРОЗАВУ Уладзіміру — студэнту IV курса фізічнага факультэта спецыяльнасці "Фізіка" з дадатковай спецыяльнасцю "Тэхнічная творчасць".

ІМЯ Я.КУПАЛЫ

з 1 лютага па 30 чэрвеня **ДЗЕНІСЮК** Наталлі — студэнтцы IV курса філалагічнага факультэта спецыяльнасці "Беларуская мова і літаратура" са спецыялізацыяй "Англійская мова".

ІМЯ Я.КОЛАСА

з 1 лютага па 30 чэрвеня **КОЦУР** Наталлі — студэнтцы IV курса філалагічнага факультэта спецыяльнасці "Беларуская мова і літаратура".

ІМЯ К.КРАПІВЫ

з 1 лютага па 30 чэрвеня **ЖУКАВАЙ** Марыне — студэнтцы III курса геалага-геаграфічнага факультэта спецыяльнасці "Геаграфія".

ІМЯ А.С.ПУШКІНА

з 1 лютага па 30 чэрвеня **КАЛІНІЧЭНКА** Наталлі — студэнтцы III курса філалагічнага факультэта спецыяльнасці "Руская мова і літаратура".

ІМЯ Я.КАРСКАГА

з 1 лютага па 30 ліпеня **ФУРСЕВУ** Яўгену — студэнту IV курса гістарычнага факультэта спецыяльнасці "Гісторыя" з дадатковай спецыяльнасцю "Англійская мова". * * *

Савет ўніверсітэта прыняў рашэнне аб назначэнні стыпендыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь студэнту IV курса эканамічнага факультэта спецыяльнасці "Бухгалтарскі ўлік, кантроль і аўдыт" **ЛЕНІНЦУ** Генадзю і студэнтцы IV курса факультэта замежных моў спецыяльнасці "Англійская мова" **ВЕРАМЕЙЧЫК** Ганне і аб заахвочванні студэнта-сіраты **ГРЭКА** Уладзіміра з V курса юрыдычнага факультэта.

ВІШУЕМ!

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, дэканат філалагічнага факультэта, кафедра беларускай літаратуры гарача віншуюць асістэнта названай кафедры **ХАНЕНЮ** Сяргея Іванавіча (навуковы кіраўнік — д.філ.н., прафесар **І.Ф.Штэйнер**) з паспяховай абаронай на спецыялізаваным Савеце **Белдзяржуніверсітэта** дысертацыі на атрыманне вучонай ступені кандыдата філалагічных навук.

Пушкин – наше все.

Арт. ГРИГОРЬЕВ.

Д. С. Лихачеву на одной из прессконференций был задан вопрос: "Если бы Вам пришлось улетать в космос без перспективы вернуться на землю, что бы Вы взяли с собой?" Прославленный академик улыбнулся и ответил: "Я бы взял с собой собрание сочинений Пушкина". И верно: редко найдешь более благодатный материал, чтобы дать инопланетянам представление о жизни людской.

Муза Пушкина вобрала в себя и представление о народном характере, и об истории человеческой, и о жизни разных национальностей, и о самых первоприродных человеческих чувствах, и о высоких философских идеях. И всегда эта Муза была несколько наивной, и всегда восторженной. Поэт как бы останавливается сам, останавливает нас перед давно всем известным и говорит: смотрите, как прекрасна жизнь и человек в ней, помогая нам увидеть эту жизнь во всей ее многогранности и вечной новизне, помогая понять самих себя. Поэтому его творения шагают через века, навсегда оставаясь с нами

Тебя, как первую любовь, России сердце не забудет.

Ф. ТЮТЧЕВ.

и в нас. По программе пушкинского года газета "Гомельскі ўніверсітэт" начинает цикл публикаций о творчестве поэта, его биографии, влиянии идей Пушкина на все сферы культуры.

Сегодня мы предлагаем читателям викторину "Что мы знаем о Пушкине?" В ней могут принять участие ректор и проректоры, профессора и доценты, сотрудники и студенты, словом, все-все желающие. Скажем так: перед Пушкиным все равны. Лучшие ответы будут опубликованы и удостоены дипломов и денежных премий.

Ответы направлять в газету "Гомельскі ўніверсітэт" или на кафедру русской литературы.

Оценка будет производиться по 10-бальной системе. За каждый ответ максимальное начисление – 10 баллов.

В соответствии с недостаточностью определения количество баллов вычитается. Конкурс будет продолжен, и те, кто выступил неудачно, смогут еще раз испытать свои возможности.

13. Кто написал полотно "Пушкин на лицейском экзамене" и "Пушкин в гостях у Пушкина в Михайловском"?

14. В содружестве каких живописцев было написано полотно на сюжет пушкинского стихотворения "К морю"?

15. Кто вдохновил А.С. Пушкина на строки: "Как я завидовал волнам, Бегущим шумной чередой, С любовью лечь к ее ногам"?

16. Кто сказал о Пушкине: "Какой ценой купил он право Над всем так мудро и лукаво Шутить, таинственно молчать И ногу ножкой называть"?

17. Какой танец считался самым «неприличным» в пушкинскую эпоху и каким танцем откровенно кривались все балы?

18. Что имел в виду Пушкин в "Евгении Онегине" когда писал:

«Верней нет места для признаний...»?

19. Кто из белорусских помещиков послужил прототипом Владимира Дубровского? Действие какого рассказа Пушкина происходит в Беларуси?

20. В "Евгении Онегине" есть строки:

Зима! Крестьянин торжествуя, На дровнях обновляет путь. Его лошадка, снег почуя, Плетется рысю как-нибудь.

Почему Пушкин, большой знаток крестьянской жизни, сопрягает слова "рысь" и "плетется как-нибудь"? Ключевое слово – "обновляет".

21. О каком своем портрете А.С. Пушкин сказал:

"Себя, как в зеркале я вижу, но это зеркало мне льстит"?

ВОПРОСЫ ВИКТОРИНЫ

- 1. По какому случаю Ф.М. Достоевский произнес свою знаменитую "Пушкинскую речь"?
2. С кем из жен декабристов Пушкин передал в Сибирь узникам декабря 1825 г. "Во глубине сибирских руд"?
3. "Обдирает меня этот проклятый хохол, так что и караул не закричишь!" – Какой писатель и о ком сказал эти слова?
4. Кто из литературных героев (современник Пушкина) был с "хорошенькими актрисами зна-

- ком" и с поэтом был на "дружеской ноге", называл его "братом и большим оригиналом"?
5. Пушкин дал этому герою все: высокий чин и награды, красавицу жену и преданного друга. Не было у него только имени, появилось которое почти полвека спустя благодаря ... Чайковскому. Назовите имя этого героя.

- 6. Кому посвящен роман А.С. Пушкина "Евгений Онегин"?
7. В 20-е годы советская критика упрекала А.С. Пушкина в том, что он не был пролетарским писателем, потому что в его произведениях не отражен труд шахтеров. Однако поэт был реабилитирован, так как было установлено, что он все-таки писал о шахтерах. В каком произведении?
8. Какие оперы поставлены по мотивам произведений Пушкина? Назовите авторов.
9. Какие романы написаны на стихи А.С. Пушкина?
10. Какие кинофильмы, поставленные по произведениям Пушкина, вы знаете?
11. Какие афоризмы Пушкина вы знаете?
12. Кто из писателей и по какому поводу воскликнул: "Ай да Пушкин, ай да сукин сын!"?

изведении?
8. Какие оперы поставлены по мотивам произведений Пушкина? Назовите авторов.
9. Какие романы написаны на стихи А.С. Пушкина?
10. Какие кинофильмы, поставленные по произведениям Пушкина, вы знаете?
11. Какие афоризмы Пушкина вы знаете?
12. Кто из писателей и по какому поводу воскликнул: "Ай да Пушкин, ай да сукин сын!"?

Аб злёце юных экалагаў вобласці БУДУЧЫНЯ ПЛАНЕТЫ – У НАДЗЕЙНЫХ РУКАХ

У нашым ўніверсітэце прайшлі III абласная канферэнцыя школьнікаў "Моладзь і экалагічныя праблемы сучаснасці" і абласны конкурс навуковых біёлага-экалагічных работ навучэнцаў навучальных устаноў, вучэбна-выхавачных устаноў і устаноў пазашкольнай адукацыі і выхавання. Арганізатарамі мерапрыемства выступілі ўпраўленне адукацыі Гомельскага аблвыканкома і кафедра экалогіі ГДУ. Яго актыўна падтрымалі як школы горада, так і вобласці. Свае дасягненні ў галіне экалогіі і экалагічнага выхавання дэманстравалі прадстаўнікі Гомельскага, Добрушскага, Калінкавіцкага, Мазырскага, Жлобінскага, Светлагорскага, Рэчыцкага, Акцябрскага і Жыткавіцкага раёнаў.

Жаданне прыняць удзел у конкурсе выказалі звыш 50 школьнікаў, якія прадставілі больш 30 навуковых дакладаў. На пленарным пасяджэнні маладых экалагаў віталі прарэктар ГДУ па навуковай рабоце, доктар тэхнічных навук, член-карэспандэнт Беларускай акадэміі адукацыі, прафесар Д.Р.Лін, намеснік начальніка ўпраўлення адукацыі аблвыканкома Л.І.Кацегева, старшыня аргкамітэта загадчык кафедры экалогіі, кандыдат біялагічных навук А.М.Кусяноў, вучоныя Інстытута лесу НАН Беларусі і нашага ўніверсітэта.

На канферэнцыі працавалі тры секцыі: "Праблемы экалогіі і аховы асяроддзя" (старшыня журы – кандыдат сельскагаспадарчых навук Н.В.Лосік); "Экалогія чалавека і экалагічнае выхаванне" (старшыня – аўтар гэтых радкоў); "Біяэкалогія" (старшыня – доктар біялагічных навук Л.М.Сапегін).

Вопыт папярэдніх абласных канферэнцый, а таксама рэспубліканскіх конкурсаў паказваў, што на высокім навуковым узроўні падрыхтаваны работы вучняў СШ № 56 г.Гомеля, многія з якіх атрымлівалі ўзнагароды як абласнога, так і рэспубліканскага ўзроўня. Гэта вынік вялікай увагі, якая ўдзяляецца ў названай школе (дырэктар А.А.Вішнеўскі) навукова-даследчай рабоце школьнікаў экалагічнага і біялагічнага класаў. Усе гэта праявілася і на гэты раз.

У секцыі "Экалогія чалавека і экалагічнае выхаванне" першае месца заняў даклад вучаніцы 11 класа СШ № 56 Вікторыі Шпак і Вольгі Барсуковай на

тэму "Экалага-геаграфічная ацэнка мікрараёна Валатава". У ім разглядаліся вынікі даследаванняў, якія праводзіліся аўтарамі мінулым летам у час канікулаў. Высокую ацэнку журы розных секцый атрымалі таксама даклады вучняў гэтай жа школы Васіля Куцапалава, Кацярыны Краўчанка, Дзмітрыя Янкова (яны занялі 2-ое месца), Аляксандра Сакалова і Рамана Хлебна, Вікторыі Бястрывай і Таццяны Макеевай (3-е месца). Асобна неабходна адзначыць выступленне самага малодшага ўдзельніка канферэнцыі – вучня 6 класа СШ № 56 Уладзіміра Хлебна, які падрыхтаваў даклад аб праблеме бяздомных жывёл у гарадах.

У секцыі "Праблемы экалогіі і аховы асяроддзя" найвышэйшую адзнаку журы атрымаў даклад вучня 10 класа СШ № 55 Дзяніса Навуменкі "Аб уплыве выкідаў ВА "Гомсельмаш" на расліны". У секцыі "Біяэкалогія" прадстаўнікам Г.Гомеля давялося пацягнуцца і 1-ае месца заслужана было прысуджана вучаніцы 10 класа Рассветаўскай СШ Акцябрскага раёна Ірыне Бабіч за даклад "Даследаванне папуляцый рэдкіх відаў раслін".

Дастойна таксама выступілі дзесяцікласніца СШ № 27 Таццяна Пятрова, вучань 10 класа СШ № 55 Мікалай Пузан, васьмікласніцы Пакалювіцкай СШ Ірына Медзіна і Святлана Свірчэўская, Аляксандр Кацуба з СШ № 2 г.п. Турава, Наталля Рыбальчанка і Ганна Самарыкава, вучаніцы Брылёўскай СШ.

Неабходна адзначыць работу па экалагічнаму выхаванню і адукацыі вучняў школ, якая праводзіцца навуковым экалагічным таварыствам "Зямляне" СШ № 6 г.Рэчыцы, клубам абароны жывёл і раслін "Фенікс" і навуковым таварыствам вучняў СШ № 56 г.Гомеля, клубам "Экалаг" Брылёўскай СШ Гомельскага раёна, абласной станцыі юных натуралістаў, прадстаўнікі якіх удзельнічалі ў канферэнцыі.

Лепшыя даклады былі рэкамендаваны да ўдзелу ў рэспубліканскім конкурсе біёлага-экалагічных навуковых работ школьнікаў, а іх аўтары ўзнагароджаны прызамі ўпраўлення адукацыі аблвыканкома і Беларускага Саюза Моладзі.

А.ГУСЕЎ, асістэнт кафедры экалогіі, член аргкамітэта канферэнцыі.

Гэтай важнай праблеме маральнага выхавання школьнікаў прысвечана кніга дацэнта кафедры педагогікі Ф.У.Кадола, якая выйшла ў выдавецтве "Універсітэцкае" у канцы 1998 года. У ёй аўтар абагульняе вынікі сваёй даследчай работы, якая праводзілася ім на працягу апошняга дзесяцігоддзя. Некаторыя матэрыялы публікаваліся ў выглядзе навуковых артыкулаў у рэспубліканскіх часопісах: "Народная асвета", "Адукацыя і выхаванне", "Праблемы выхавання", а таксама ў цэнтральных расійскіх часопісах "Педагогіка", "Воспитание школьников", "Открытая школа". Актуальным з'яўляецца выданне кнігі ў цяперашні час, таму што яе змест знаходзіцца ў русле мэтавых устаноў канцэпцый праграмы школьнай рэформы, матэрыялаў з'езда настаўнікаў Рэспублікі Беларусь. Менавіта ў іх пастаўлена задача стварэння гуманістычна арыентаванай сістэмы навучання і выхавання, якая садзейнічае самарэалізацыі асобы школьніка. Усе гэтыя пытанні напрамую выходзяць на праблему фарміравання ў падростаючага пакалення гонару і пачуцця уласнай годнасці.

Характэрнай рысай кнігі Ф.У.Кадола з'яўляецца яе навукова-метадычная накіраванасць, спалучэнне гістарычнага матэрыялу і змястоўных прыкладаў з практыкай работы сучаснай школы, наяўнасць канкрэтных практычных рэкамендацый для настаўнікаў і класных кіраўнікоў.

Прыцягваюць увагу чытача старонкі кнігі аб звычайнай звалюцы паняццяў гонар і годнасць асобы, узроўні педагогічнай распрацаванасці тэорыі і метадыкі выхавання ў вучняў гэтых важнейшых маральных якасцей. У кнізе шырока выкарыстана педагогічная, філасофская і мастацкая літаратура, у якой аўтар не знайшоў цэласнага раскрыцця навукова-педагогічнай асновы працэсу фарміравання гонару і годнасці старшакласнікаў, таму што да сённяшняга дня ў такім абагульняючым плане дадзена праблема не даследавалася. І гэта сапраўды так. Справа ў тым, што доўгія гады ў працэсе маральнага выхавання школьнікаў акцэнт рабіўся на развіццё маральных якасцей, якія характарызуюць асобы навучэнцаў да вучобы і працоўнай дзейнасці (выхаванне дысцыплінаванасці і працалюбства), адносіны да іншых людзей і школьнага калектыву (пераадоленне індывідуалізму і выхаванне калектывізму), адносіны да сваёй Радзімы і іншых краін (выхаванне

Кнігі нашых вучоных АБ ВЫХАВАННІ ГОНАРУ І ГОДНАСЦІ АСОБЫ

патрыятызму і культуры міжнацыянальных адносін). Менавіта гэтыя праблемы часцей за ўсё разглядаліся ў даследаваннях па маральнаму выхаванню школьнікаў, якія праводзіліся і раней. Пры гэтым не ўдзялялася належная ўвага тэорыі і метадыкі выхавання такіх асобных якасцей як сорам, сумленне, абавязак, гонар і годнасць, звязаных з маральнай самасвядомасцю і індывідуальна-пачуццёвай сферай асобы.

Стан сучаснай школы па выхаванню гонару і годнасці навучэнцаў аўтар раскрыў даволі грунтоўна, адзначыў яе істотныя недахопы, правёў параўнальны аналіз айчынай і замежнай школы (бліжняга і далёкага замежжа) па даследуемай ім праблеме. У кнізе разгледжана роля настаўнікаў-наватараў з пазіцыі праблемы даследавання. Аналіз стану ўзроўню выхаванасці гонару і годнасці ў старшакласнікаў, які правёў Ф.У.Кадола, паказвае, што неабходна карэкцыя ведаў навучэнцаў у гэтай галіне. Аўтар уносіць прапанову аб больш грунтоўным азнаямленні будучых настаўнікаў з такімі звычайнымі катэгорыямі як "сумленне", "гонар", "спачуванне", "годнасць", "далікатнасць", "велікадушнасць", якія маюць важнае значэнне ў школьным выхаванні.

Аўтар рэцэнзуемай кнігі прытрымліваецца гуманістычных прынцыпаў навучання і выхавання, у аснове якіх ляжаць адносіны да падростаючага чалавека як найвялікшай каштоўнасці на зямлі. У гэтай сувязі вельмі карыснымі ўяўляюцца сфармуляваныя ў кнізе патрабаванні, якія адносяцца да асобных узаемаадносін настаўнікаў і вучняў.

Пры разглядзе метадычных асноў працэсу фарміравання гонару і годнасці навучэнцаў аўтарам выкарыстоўвалася дзейнасна-адносінная канцэпцыя маральнага развіцця асобы, якая атрымала найбольш поўнае адлюстраванне ў працах акадэміка НАН Беларусі І.Ф.Харлава. Кніга раскрывае шляхі навукова-метадычнай рэалізацыі гэтай канцэпцыі прымяненна да працэсу выхавання гонару і годнасці старшакласнікаў. Яна мае практычную накіраванасць, дапамагае настаўнікам і класным кіраўнікам павышаць эфектыўнасць выхавачай работы. Будуць садзейнічаць гэтаму і дадаткі кнігі, дзе прадстаўлены спецыяльныя матэрыялы для правядзення звычайных гутарак, дыспутаў і дыскусій пра гонар і годнасць асобы.

М.ДЗМІТРЫЕЎ, доктар педагогічных навук, прафесар.

Уражанні, разважанні

КРАІНА, ДЗЕ НЕ "БУДУЮЦЬ", А СТВАРАЮЦЬ

Нататкі аб паездцы ў Данію

(Заканчэнне. Пачатак у № 2)

АБЯЦАНАЕ ЗБЫЛОСЬ
У запрашэнні на прыезд у Данію журналістаў Гомельшчыны запэўнілі, што праведзеныя тут дні ў кожнага члена дэлегацыі пакінуць найлепшыя ўражанні і надоўга застануцца запамінальнымі. Гэта спраўдзілася. Мы убачылі людзей, даступных для размовы, як кажучы, з адкрытымі сэрцамі і вельмі гасціннымі. А паколькі надыходзілі калядныя святы, нас проста здзівіла ўсеагульная да іх падрыхтоўка. Словамі нельга перадаць усю тую прыгажосць, якую тут умеюць ствараць людзі.

Многія ўпрыгожванні на гарадскіх вуліцах і плошчах, нават кулінарныя вырабы, шакаладкі аджостраваны ў форме сардэчкаў. Спаўна ж ацаніць вынаходлівасць датчан можна пасля наведвання Садоў Цівалі. Як толькі пачынае цягнуцца зямля, тут уключаецца рэдкасная, можна сказаць, фантастычная ілюмінацыя. Стварэцтва захапляючы малюнак. Гэтыя сады капенгагенскіх пацех былі адкрыты 155 гадоў таму назад і названы ў гонар Садоў Цівалі ў Італіі.

У перадакладчыні дні ў вокнах асабнякоў датчан гараць свечкі, а перад будынкамі зіхаць агнямі ўпрыгожаныя гірляндамі елачкі. Вячэрняе ўражанне ад іх не паддаецца апісанню.

Каляды для датчан — святы выключнае. Яго з нецярпеннем чакаюць жыхары ўсіх узростаў. Іх калядныя стравы — самыя разнастайныя. У пэўнай меры ўжываюцца віно, піва, сокі. Да гарэлкі тут не прыхільныя. Да таго ж каштуе яна вельмі дорага: не самага лепшага гатунку ў супермаркцеце ў ацэнцы на "зялёныя" каля 20 долараў. На піва таксама не вельмі разгоніцца. Бутэлька яго аб'ёмна 330 г. у рэстаране каштуе звыш трох долараў.

Каляды датчане сустракаюць, як правіла, сярод родных. Для нас зрабілі выключэнне. Спачатку на турбазе ў Гіускундзе, затым у Капенгагене ў невялікай гасцініцы сямейнага тыпу "Марыцілі". Было шмат нечаканага і сюрпрызнага, што ажыўляла і радавала. Адчуваць такое заўжды вельмі прыемна.

Выклікае цікавасць падыход датчан да калядных падарункаў. Жонка, напрыклад, піша на паперы, што б яна хацела атрымаць ад свайго мужа. Ён у сваю чаргу таксама робіць у адказ асабісты заказ. На гэтай падставе і робіцца выбар. Такім жа чынам паступаюць і перад днямі нараджэння.

У датчан так заведзена, што на Каляды ніхто не застаецца начаваць у сваякоў. І нічога неяснага, што ты выпіў фужэр віна. Паліцэйскі ў такім стане не спыняць і не пачнуць разбірацца. Там умеюць выпіваць у меру і аб гэтым усе ведаюць.

ПРАГРАМА БЫЛА НАСЫЧАНА

За восем рабочых дзён для нас у Даніі арганізавалі 11 дзельных сустрэч. Яны адбыліся ў вядучых тэлерадыёкампаніях і рэдакцыях газет гарадоў Вайле, Орхуса, Колінга, Капенгагена, у дзяржаўнай службе інфармацыі, парламенце, прафсаюзе журналістаў. У распрацоўку такой насычанага праграмы велізарны ўклад унёс дырэктар Дацкага адукацыйнага цэнтру грамадскага фонду Серэн Карлсен, з якім было прыемна пазнаёміцца.

З намі цёпла гутарылі вопытнейшыя прафесіяналы — рэдактары газет і кіраўнікі радыётэлепраграм. Уся паліграфічная і іншая тэхніка, умовы працы — пакуль што толькі наша мара. Хаця і для датчан гэта абыходзіцца вельмі дорага. Не выпадкова кошт іх друкаванай прадукцыі значна перавышае наш, які для многіх або становіцца накладным або недаступным. Дзе б мы ні сустракаліся, чулі адно і тое ж: уцэнтры палітыкі гэтай скандынаўскай

краіны — чалавек. І зусім заканамерна, што Данію называюць яшчэ краінай кампрамісаў. Тут усё падпарадкавана таму, каб дабрабыт яе жыхароў пастаянна рос.

СУСТРЭЧА У ПАРЛАМЕНЦЕ

Бадай, яна была найбольш хваляючай. Кожны член нашай дэлегацыі пастараўся, каб ва ўсіх адносінах выглядаць дастойна. У прыгожы будынак парламента мы зайшлі зусім свабодна і нават не заўважылі вахцэра, не кажучы ўжо пра паліцэйскіх.

Нас сустрэў і гасцінна прыняў дэпутат ад сацыял-дэмакратычнай партыі, якая цяпер з'яўляецца правячай у краіне, спікер па пытаннях СМІ Серэн Хансен. У размове з беларускімі гасцямі ён заўважыў, што ў Даніі не існуе традыцыі прыняцця закона, які б быў накіраваны супраць інтарэсаў чалавека. Маральныя стандарты тут вельмі высокія. У гэтым бачыцца мадэль дацкага грамадства.

У дацкім парламенце, як і ў любым іншым, ёсць свае фракцыі. Між тым існуе ўмоўная дамоўленасць: калі хтосьці ад адной фракцыі адсутнічае па ўважлівай прычыне пры галасаванні, дык з другога боку ў гэтай працэдурі не удзельнічае такая ж колькасць дэпутатаў. "У нас, — зазначыў Серэн Хансен, — падманваць не прынята. Інакш потым будзе вельмі цяжка аднавіць давер. Мы — канкурэнты, але ніколі не падманваем адзін другога."

У пацярджэнне сказанага спікер сам не ўдзельнічаў у галасаванні таго дня, каб захаваць раўнавагу фракцыянераў. Ну і, канешне, таму, што прымаў гамяльчан. Тым не менш ён прапанаваў, каб мы паназіралі за работай парламента. Нас размясцілі на балконе авальнай залы. З яго вышыні было бачна ўсё, хаця ў наш бок ніхто не звярнуў увагі. Тут стала звыклым, што за ходам работы парламента могуць назіраць і ставіць перад ім пытанні кожны, каго датычацца абмяркоўваемыя і вырашаемыя праблемы. На той раз у прысутнасці міністра юстыцыі і параўнаўча невялікай колькасці дэпутатаў дэбаты ішлі аб прыцягненні да адказнасці ўдзельнікаў калектыўнага парушэння дацкіх заканадаўстваў. Канешне, мы не разумелі мовы выступаўшых. Але бачылі, што ў іх не было такой эмацыянальнасці, як у некаторых постсавецкіх законатворцаў, гаварылі яны каротка, у рамках рэгламенту, і, відавочна, з канкрэтнымі ідэямі і канструктыўнымі прапановамі.

Перад прыходам у парламент мы бачылі людзей з лозунгамі. Першымі з іх аказаліся школьнікі. Яны выказалі незадавальненне на "урэзанае" асігнаванне на навучанне. Ну а другая група, у асноўным жанчыны, былі устурбаваны па незразумелых для нас акалічнасцях. Аднак на іх выкрыкі пад сценамі парламента, здаецца, ніхто не рэагаваў.

У дзень наведвання парламента, 10 снежня, калі мы вярталіся з гэтай вышэйшай дзяржаўнай установы, адзначалася 50-годдзе з дня прыняцця Усеагульнай

дэкларацыі правоў чалавека. У цэнтры горада стварылі рэдкаснае відовішча. Неслі макеты мучальнікаў, шматлікія лозунгі, у руках трымалі сотні факелаў (на здымку). Але ўсё было спакойна і прадумана. З трыбуны прагучала некалькі палымных прамоў і людзі з задавальненнем чалавечага гонару разышліся па сваіх жыллевых мясцінах. Ні адной сутычкі, ні аднаго канфлікту!

НЕЗВЫЧАЙНЫЯ ДОБРЫЯ ЛЮДЗІ

Жыццё ў адным горадзе і праца ў другім — для датчан звычайная справа. Наяўнасць аўтамабільнага транспарту ў іх лічыцца жыццёвай неабходнасцю. Таму на кожную сям'ю прыпадае не па аднаму, а ў некаторых і па некалькі "легкавусаў", прычым не айчынных, а імпортных.

Сярод еўрапейцаў датчане — самыя актыўныя падарожнікі. Магчыма, гэта ад таго, што ім не патрэбна ніякая віза. Наватат у ЗША. Што датычыць паездкі ў іншую скандынаўскую дзяржаву, не

і пазнавальны характар.

Прыём у ВНУ — па адзнаках у атэстатах. Чым балы вышэйшыя, тым больш шансаў стаць студэнтам. Не пашчасціла стаць ім з першага разу, спрабуй з другога, трэцяга і г.д.

Сістэма адзнак — 13-бальная. Іменна гэта лічба з'яўляецца самай высокай у ацэнцы ведаў. 5 балаў адпавядаюць нашай двойцы, 6 балаў — адпаведна тройцы з вельмікай нацяжкай. Праўда, у асобных ВНУ ўкараняецца наша градацыя — "выдатна", "добра", "здавальняюча".

Шмат цікавага мы ведаліся ў Дацкай вышэйшай школе журналістыкі, дзе правалі некалькі гадзін. Яна адзіная ў краіне, дзе рыхтуюцца спецыялісты для рэдакцый газет, часопісаў, радыё і тэлебачання. Па сваю статусу гэта школа адпавядае чамусьці сярэдняму паміж інстытутам і каледжам. Але паступіць сюды вельмі проста, бо конкурсы даволі высокія — да 10 абітурыентаў на месца. Дарэчы, можна паспрабаваць здзейсніць мару нават не маючы атэстата аб заканчэнні агульнаадукацыйнай школы. Гэта адзіная ў Даніі навучальная ўстанова, дзе здаюць уступныя экзамены. Іх патрэбна вытрымаць паспяхова, пераканаць прыёмную камісію ў сваіх здольнасцях. Варта зазначыць, што абітурыенты праходзяць конкурсныя выпрабаванні не пад прозвішчамі, а пад адпаведнымі нумарамі, што выключае блат і пратэцыянзізм.

У Вышэйшую школу журналістыкі набіраюць на першы курс 250 чалавек. Тэрмін навучання — чатыры гады. Чвэрць гэтага тэрміну прыпадае на разнастайныя практыкі. У асноўным на месцы іх праходжання размяркоўваюцца выпускнікі вельмі прэстыжнай у Даніі спецыяльнасці.

Падрыхтоўку журналістаў у школе вядуць 40 штатных выкладчыкаў і спецыялістаў практычнага навучання. Значная колькасць людзей тут працуе на аснове пагадзіннай аплаты.

Усе навучэнцы школы, незалежна ад паспяховасці, атрымліваюць стыпендыю ў памеры 3,5 тысяч крон, што перавышае 500 долараў. Але і яны абкладваюцца дзяржаўным падаткам, праўда, у значна меншай ступені.

Інтэрнатаў школа не мае. За прыватнае жыллё (нагадаем: моладзь імкнецца з бацькамі не жыць) трэба плаціць 100 долараў.

Непаспяваючых у школе няма. Тут, як і ў іншых дацкіх ВНУ, дазваляецца здаваць толькі тыя курсы вучэбнай праграмы, па якіх грунтоўна засвоіў матэрыял. Таму асобныя экзамены першага курса можна пераносіць на значна пазнейшы тэрмін і наадварот.

"Адсеў" у школе зусім нязначны. Як нам казалі, 2-3 чалавекі ў год. Яе сцены па ўласнай просьбе пакідаюць тыя, хто асабіста пераканаўся ў памылкасці выбару будучай прафесіі.

ВЫСОКАЯ КУЛЬТУРА, ВЕТЛІВАСЦЬ І СЦІПЛАСЦЬ

Менавіта гэтыя рысы ў самым шырокім сэнсе слоў уласцівы датчанам. Па ўсёй краіне пастаянна падтрымліваюцца чысціня, парадак і ўтульнасць. Тут амаль не убачыш чалавека з засмучаным тварам. Датчане любяць весела праводзіць вольны час. У выхадныя дні і вечарамі на вуліцы і спецыяльна абсталяваныя пляцоўкі выходзяць музыканты, спевакі, танцоры і наладжваюць імправізаваныя канцэрты, за што маюць "ганарары" ад удзячных глядачоў.

У датчан асабліва папулярнымі з'яўляюцца падарожжы ў дні святкавання Каляд. Імкненне на адпачынак у гэты перыяд — незвычайнае. Рэдактар капенгагенскай газеты "Актўэльт" Крэстэн Шульц Ёргенсен пацвердзіў, што няма адбою ад тых, хто хоча пайсці ў адпачынак і пабыць,

як кажучы, сам з сабою.

У Даніі самы папулярны від транспарту — веласіпед. Дабрацца да месца прызначэння ім хутчэй і больш зручна, чым на аўтамабілі. Двухколавый транспарт прыпаркоўваюць не толькі на спецыяльна абсталяваных пляцоўках, але і каля кожнага пад'езда, прыватнай сядзібы. Ніхто не ўкрадзе, ніхто не пашкодыць.

Веласіпед стаў жадаемым транспартам для многіх чыноўнікаў. Напрыклад, яму аддае перавагу міністр фінансаў. І не толькі ён.

Кіраўнікі міністэрстваў і ведамстваў Даніі — вельмі даступныя людзі. У прыватнасці, пры выхадзе з будынка парламента мы сустрэліся і пры садзейнічанні перакладчыцы пагутарылі з лідэрам ліберальнай партыі міністрам замежных спраў.

Зышлі на тратуар і наша перакладчыца ўсклікнула: "Вунь пайшоў наш міністр абароны". З дыпламатам у руках няспешна ішоў у цывільным адзенні без усялякага суправаджэння сярэдніх гадоў мужчына. Ён штосьці размаўляў па мабільнаму тэлефону. Чырвоны святлафор не дазволіў нам нагнаць і пагутарыць з высокапастаўленым чыноўнікам, які знік за адным з дамоў.

Нам казалі, што напярэдадні Каляд можна убачыць у сталіцы, на вуліцах і ў магазінах, яе вялікае Каралева. Яна асабіста купляе падарункі для найбольш блізкіх ей людзей.

Датчанам уласцівы чалавечыя раскаванасць і практычнасць. Гэта бачна ва ўсім. Яны не ганяюцца за модай. Іх паводзіны, зносіны з любым суб'ядзёнікам, у тым ліку і з замежнікамі, без перабольшвання ўражваюць.

САМЫЯ ЗАПАМІНАЛЬНЫЯ ДНІ

На час нашага знаходжання ў Капенгагене выпалі два выхадныя дні. Яны цалкам былі ў нашым распараджэнні. Прадставілася магчымасць уволь пахадзіць па вельмі прыгожаму гораду, больш грунтоўна пазнаёміцца з яго многімі слаўтацямі.

У нядзелю пабачылі рамантычны сімвал Даніі — Русалачку. Затым адправіліся на Каралеўскую плошчу. Побач з ёй знаходзіцца два духоўныя храмы. Адзін з іх — праваслаўны. У ім якраз ішло маленька на рускай мове. Прысутнічала шмат прыхаджан. Некаторыя бацькі былі з маленькімі дзецьмі.

У поўдзень на Каралеўскай плошчы пад духавы аркестр пачалася урачыстая змена караула. Над каралеўскім будынкам уздымаўся нацыянальны дзяржаўны флаг. Гэта азначае, што яе вялікасць Каралева знаходзілася ў сваёй рэзідэнцыі і, магчыма, як і мы, назірала за гэтым унушальным відовішчам.

Вечарам сапраўды казачым паўстаў гарадскі парк. Усю яго перадакладную прыгажосць словамі не апісаць. Яе трэба пабачыць уласнымі вачыма. Тут жа знаходзіцца музей. Ён адзін з багацейшых у свеце на васкоўскія фігуры. У іх увасоблены і некаторыя дзяржаўныя дзеячы і шырока вядомыя людзі былога СССР.

Было вельмі пацешна прайсці там, дзе знаходзіцца "жакі", што дэманструюцца ў музеі. Дарэчы, уваход у яго каштуе 10 долараў.

Назаўтра з пачуццямі глыбокай удзячнасці мы пакідалі гасцінную Данію. Прыбылі ў порт г. Гасера, дзе пагутарылі на міжнародны паром, памеры якога можна параўнаць са шматпавярховым домам. І крыху больш чым праз дзве гадзіны мы ўжо хадзілі па вуліцах ззяючага пераднавагоднімі і перадкаляднымі рознакаляровымі агнямі заходнегерманскага горада Расток. Адсюль шлях ляжаў на нашу родную Гомельшчыну. Дому мы вярталіся поўныя глыбокіх уражанняў.

УЛ. БАЛОГА.

АЛЕШКА Сцяпан Фёдаравіч

Калектыў нашага ўніверсітэта панёс вялікую страту. 15 лютага на 62-ім годзе жыцця нечакана перастала біцца сэрца дэкана біялагічнага факультэта, кандыдата біялагічных навук, дацэнта кафедры хіміі Алешкі Сцяпана Фёдаравіча.

С.Ф.Алешка нарадзіўся 9 мая 1937 г. у в.Вясяя Слуцкага раёна Мінскай вобласці ў шматдзетнай сялянскай сям'і.

У 1959 годзе Сцяпан Фёдаравіч з адзнакай закончыў Віцебскі ветэрынарны інстытут, некалькі пазней — аспірантуру гэтай вышэйшай навучальнай установы, пасляхова абараніў дысертацыю на атрыманне вучонай ступені кандыдата біялагічных навук.

Больш за 30 гадоў працоўнай і грамадскай

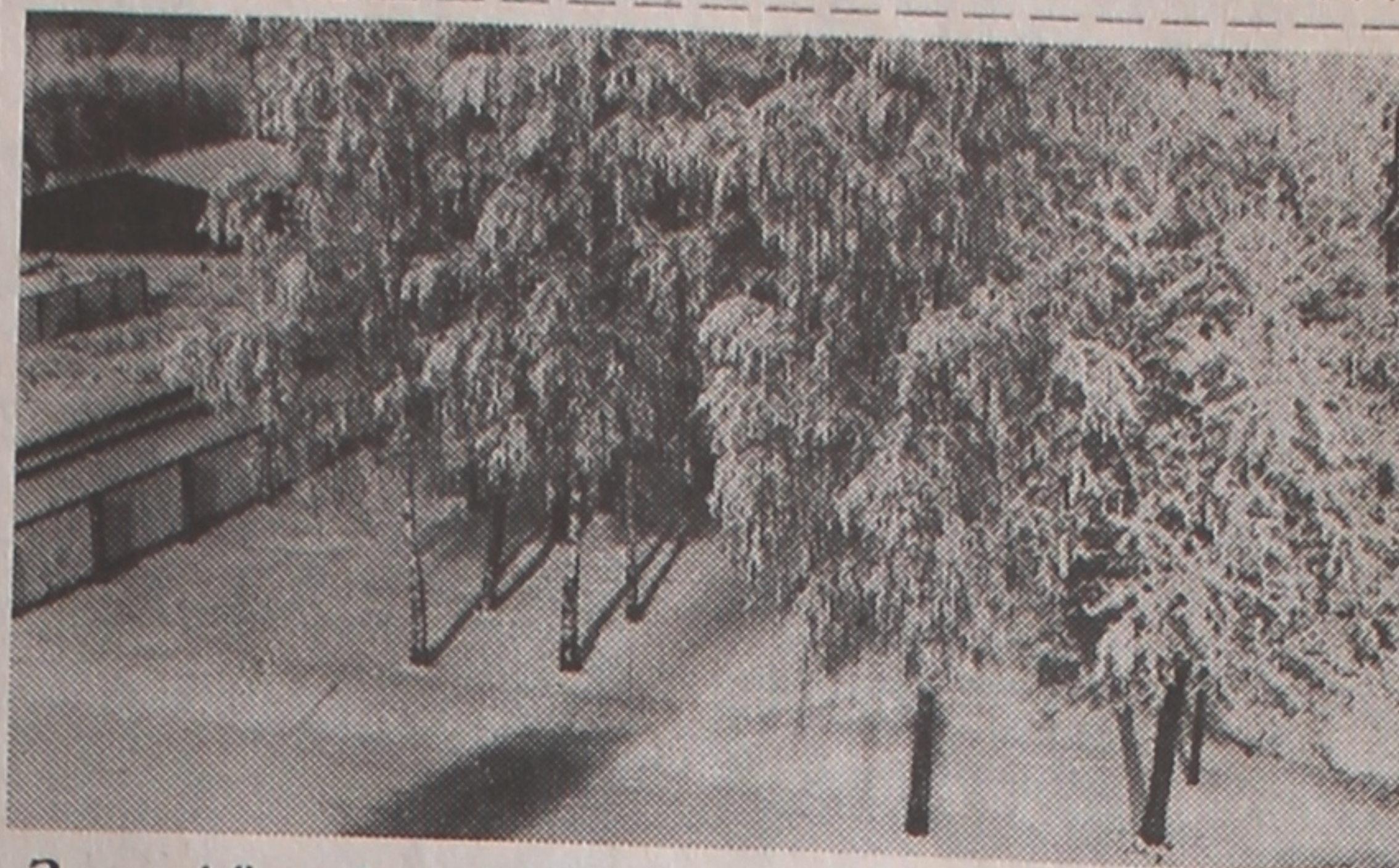
дзейнасці Сцяпана Фёдаравіча былі звязаны з Гомельскім педінстытутам імя В.П.Чкалава і да апошніх дзён — з універсітэтам. З першых крокаў сваёй плённай навуковай і педагагічнай працы вучоны зарэкамендаваў сябе высокакваліфікаваным прафесіяналам, здольным арганізатарам навучальнага працэсу, руплівым выхавальнікам студэнцкай моладзі.

На працягу многіх гадоў С.Ф.Алешка быў дэканам біялагічнага факультэта, які па асноўных паказчыках займаў адно з вядучых месцаў універсітэце. Прыкметны ўклад ён унёс у біялагічную навуку. Яго пярэ належаць звыш 80 навуковых прац.

С.Ф.Алешка вызначаўся рэдкаснай сціпласцю і даступнасцю. Ён карыстаўся вялікай павагай і аўтарытэтам сярод выкладчыкаў, супрацоўнікаў, студэнтаў, усіх тых, з кім меў адносіны.

Светлая памяць аб Сцяпану Фёдаравічу назаўжды захаваецца ў сэрцах яго калег і ўсіх тых, каму ён шчодро перадаваў свае веды і багаты жыццёвы вопыт.

ГРУПА ТАВАРЫШАЎ.

Застылі ў срэбным убранні,
Як нявесты, беластволья
бярозкі.

Здаецца — нібы аб каханні
Лёгкага марозу адгалоскі.

Б.ВАЛОДЗІН.

Фота У.ЧЫСЦІКА.

Інфармуе СНТІ

Міжнародная Акадэмія вывучэння нацыянальных меншасцей паведамляе, што 19-21 мая 1999 г. адбудзецца 3-я Міжнародная навуковая канферэнцыя па культуры беларускага пагранічча: "Культура беларуска-украінска-расійскага сумежжа".

Тэксты паведамленняў аб'ёмам да 5 старонак разам з іх запісам на дыскеце ў праграме WORD 6.0 або WORD 7.0 дасылаюць у 2-х экзэмплярах да 6 сакавіка 1999 г. на адрас: 224030, Беларусь, г.Брэст-30, аб.скрыня № 14, прафесару Яцкевічу С.А.

Тэлефон для даведак у г. Брэсце: 26-25-14.

У Беларускай дзяржаўнай аграрнай тэхнічнай універсітэце 15-16 красавіка 1999 г. адбудзецца 3-я Міжнародная навукова-тэхнічная канферэнцыя на тэму "Прафесіянальная адукацыя на рубяжы тысячагоддзяў: бесперапыннасць і інтэграцыя — стан, праблемы і перспектывы развіцця".

Прыём тэзісаў і заяў на ўдзел у рабоце канферэнцыі да 10 сакавіка 1999 г.

За даведкамі звяртацца ў дэканаты факультэтаў і ў СНТІ НДС ГДУ (5-ы корпус, п.5-14, тэл.57-77-11).

п о э з и я

Алексей
ФЕСЬКОВ

ЕСЛИ Я ЖИВУ...

Если я живу,
То что-то знаю,
Что другим
Неведомо, как мне.
Если я люблю,
То понимаю,
Сколько нежного
В моей судьбе.
Если я с восторгом
Созерцаю
Красоту, царящую
Вокруг,
То душой и телом
Отдыхаю
Средь друзей
И милых мне подруг.
Если я знакомого
Встречаю
С той улыбкой,
Что забыть нельзя,
И с таким же
Чувством отвечаю,
Значит, будут
Новые друзья.
И тогда какое
Наслаждение
Знать, любить,
Иметь друзей, подруг!
Вот когда любое
Невезенье —
Лишь подсказка,
В ком ошибся вдруг.

Поговорим об этикете

СОВЕТЫ, НЕОБХОДИМЫЕ ВСЕМ

СПОРТ ЗНОЎ ВЫДАТНАЯ ПЕРАМОГА

«Людам часто кажется, что они естественны, тогда как на самом деле они просто невоспитанны и грубы». Этим изречением Ларошфуко хотелось бы начать разговор об этикете на страницах нашей газеты. Ибо, к сожалению, не все, особенно молодые люди, знают его конкретные правила. Это замечаешь, когда наблюдаешь за ними во время перерывов между занятиями, на всевозможных культурно-массовых мероприятиях, которые проходят в нашем университете, и т.д.

Сначала немного истории. На одном из пышных и изысканных приемов у короля Людовика XIV гостям вручили карточки с перечислением некоторых требуемых от них правил поведения. От французского названия карточек — «этикеток» и произошло слово «этикет», вошедшее впоследствии в языки многих стран. Этикет — это воспитанность, хорошие манеры, умение вести себя в обществе.

Итак:
♦ Порядочный человек говорит о себе в последнюю очередь. Если даже вас об этом попросили, то вскоре разговор следует перевести на другую тему. Собственные заботы и невзгоды обсуждаются в семейном кругу или в кругу друзей, но не в обществе.
♦ Доверительной информацией делиться не стоит. Излишняя откоро-

венность может быть легко истолкована как болтливость. Настоящие люди считаются с человеческими слабостями других и не обсуждают их в обществе.
♦ Если вы пишете стихи, то убажайте ими сначала самого себя. Но требовать от других, чтобы они выслушивали плохие стихи, а потом еще и любезно расхваливали их как «исключительно талантливые», весьма бестактно.

♦ Не старайся казаться не тем, кто ты есть на самом деле. Скромная манера выражаться свидетельствует о чувстве собственного достоинства. Не хвастай своими знаниями, талантами и успехами, равно как и деньгами, имуществом, обстановкой квартиры.
♦ Старайся не давать обещаний, которых ты не сможешь выполнить.
♦ Уважай мнение других, но не следуй ему рабски. Тот, кто смотрит в рот другому, может сначала оказаться человеком приятным, но потом его наверняка сочтут человеком ограниченным.

♦ Не горячись и не раздражайся, если собеседник станет тебе возражать.
♦ Не шепчись. Если тебе надо шепнуть кому-либо из собеседников что-то на ухо, отведи его в сторонку.
♦ Говори медленно и внятно и смотри при этом собеседнику в глаза. Смотреть во время разговора на пуговицу костюма собе-

седника, или даже вертеть ее в руках весьма неприлично.

♦ Указывать на других пальцем весьма недопустимо. Во время разговора твои руки не должны находиться в карманах или лежать на плечах собеседника.

♦ Как бы хороша ни была внешность человека, она неминуемо поблекнет, если он начнет пересыпать свою речь дешевыми жаргонными словечками и шаблонными выражениями. Кому не знакомы постоянно возникающие и пестрящие в речи модные словечки: «кадр», «шик», «клево», «шоу» и т.д. Если вы хотите придать своей речи индивидуальный характер, то не прибегайте к развязной болтовне, а постарайтесь говорить безупречным языком, свободным от всякого рода подобных словечек и «модных» выражений.

♦ Непристойные анекдоты лучше оставить для тех, кто находит в них удовольствие. Если нечто подобное все же рассказывается, то женщине подобает сделать вид, что она ничего не слышала или не поняла сказанного.

И еще два замечания Ларошфуко: «как раз те люди, которые во что бы то ни стало хотят всегда быть правыми, чаще всего бывают не правы» и «чаще всего тяготят окружающих те люди, которые считают, что они никому не могут быть в тягость».

Из книги «Правила хорошего тона».

ЗАСНАВАЛЬНИК — Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф.Скарыны.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 1-18, тэл. 57-43-21.
Зарэгістравана ў Дзяржкамдруку 26 чэрвеня 1996г. Рэгістрацыйны № 263

Спонсар газеты — прафком студэнтаў.
Газета набрана і сверстана на настольна-издательском комплексе ИВЦ ГГУ, отпечатана на фабрике "Полеспечать", г.Гомель, ул. Советская, 1.

Якасць друку адпавядае якасць арыгіналаў заказчыка.

Рэдактар
Ул.П.БАЛОГА

Аб'ём 1 друк. арк.
Тыраж 1.000 экз.
Заказ 90.

Падпісана да друку 19.02.1999 г.

В.МАРЧАНКА.

ГОМЕЛЬСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ

імя Ф.СКАРЫНЫ

аб'яўляе конкурс на замяшчэнне вакантных пасадаў на кафедрах:

— тэорыі і гісторыі дзяржавы і права — дацэнта;
— беларускай культуры — ст.выкладчыка;
— вышэйшай матэматыкі — дацэнта.

Тэрмін падачы заяў — не пазней 1 месяца з дня апублікавання паведамлення.

Заявы накіроўваць на адрас: 246699, г.Гомель, вул.Савецкая, 104.

РЭКТАРАТ.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты біялагічнага факультэта глыбока смуткуюць з выпадку раптоўнай смерці дэкана біяфака кандыдата біялагічных навук, дацэнта АЛЕШКІ Сцяпана Фёдаравіча і выказваюць сваё спачуванне сям'і і родным нябожчыка.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, дэканат эканамічнага факультэта, кафедра эканамічных тэорыяў выказваюць глыбокае спачуванне дацэнта названай кафедры ПЕРЦАВОМУ Леаніду Іванавічу з выпадку напаткаўшага яго гора — смерці БАЦЬКІ.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася даных, якія не падлягаюць адкрыццю публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтара.